

Via email and hand delivery

Mr. Christos Kyriatzis
Deputy Head of Unit
European Commission
DG Enterprise and Industry
B-1049 Brussels

Our ref VA/SEKEP

Your ref

Date 19 Μαΐου 2009

ΘΕΜΑ: Σχόλια του Συλλόγου Ελλήνων Κατασκευαστών Εμπόρων Παιχνιδιών επί του σχεδίου νόμου «Ψυχαγωγικά Τεχνικά Παίγνια» το οποίο γνωστοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή («η Επιτροπή») από την Ελληνική Δημοκρατία

Κύριε Κυριατζή,

Σας απευθύνω την παρούσα εκ μέρους του Συλλόγου Κατασκευαστών Εμπόρων Παιχνιδιών («ΣΕΚΕΠ»), στον οποίο εκπροσωπούνται έμποροι και κατασκευαστές Ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, και του Σωματείου Τεχνικών Ηλεκτρονικών Παιχνιδιών Ελλάδος («ΣΤΕΗΛΠΕ»), στο οποίο εκπροσωπούνται οι ηλεκτρονικοί τεχνικοί των εν λόγω παιγνίων.

Με την παρούσα, οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ υποβάλλουν σχόλια στην υπηρεσία σας σε σχέση με το τροποποιημένο σχέδιο νόμου που γνωστοποίησε πρόσφατα η Ελληνική Δημοκρατία στην Επιτροπή («η δεύτερη γνωστοποίηση») «Ψυχαγωγικά Τεχνικά Παίγνια» και το οποίο παρατίθεται ως **Παράρτημα 1**. Η εν λόγω γνωστοποίηση έλαβε χώρα στο πλαίσιο της διαδικασίας πληροφόρησης που θεσπίζει το άρθρο 9 παρ. 2 της Οδηγίας 98/34/ΕΚ.¹ Αποτελεί, βάσει των πληροφοριών που έχουν στη διάθεσή τους οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ και όπως έχει δημοσιευθεί στον Ελληνικό τύπο και έχει αναφερθεί στο ελληνικό Κοινοβούλιο, τη δεύτερη γνωστοποίηση της Ελληνικής Δημοκρατίας στο ίδιο θέμα, μετά την ουσιαστική και ηχηρή απόρριψη από την Επιτροπή της πρώτης γνωστοποίησης σχεδίου διατάξεων περί των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων τον Αύγουστο 2008.

1 Οδηγία 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1998 για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανονισμών (ΕΕ L 204 της 21.7.1998, σ. 37), όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 98/48/ΕΚ της 20ής Ιουλίου 1998 (ΕΕ L 217 της 5.8.1998, σ. 18) και ισχύει.

Hammonds LLP

Avenue Louise 250 Box 65 1050 Brussels

Telephone +32 2 627 7676 **Direct Line** +32 2 627 76 46 **Fax** +32 2 627 7686 **Direct Fax** +32 2 627 76 86

Email vassilis.akritidis@hammonds.com

Website www.hammonds.com

Hammonds LLP is a limited liability partnership registered in England and Wales with registered number OC335584. It is regulated by the Solicitors Regulation Authority of England and Wales. A list of the members and their professional qualifications is open to inspection at the registered office 7 Devonshire Square London EC2M 4YH. We use the word "Partner" to refer to a member of Hammonds LLP or an employee or consultant with equivalent standing and qualifications.

1. Εισαγωγή

[1.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ υποστηρίζουν ότι υφίστανται λόγοι κρίσιμης σημασίας που καθιστούν απαραίτητη την παρούσα παρέμβασή τους επί της δεύτερης γνωστοποίησης. Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ υποστηρίζουν εντόνως ότι η δεύτερη γνωστοποίηση πρέπει να απορριφθεί και αυτή από την Επιτροπή, όπως και η πρώτη, καθώς δεν ανταποκρίνεται στις αιτιάσεις της Επιτροπής, όπως αυτές εκφράστηκαν και κρίθηκαν από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων («ΔΕΚ») στην υπόθεση C-65/05² αλλά και στην εμπειριστατωμένη γνώμη της Επιτροπής επί της πρώτης γνωστοποίησης του Αυγούστου 2008.

[2.] Όπως γνωρίζετε, με τη θέσπιση του ελληνικού ν. 3037/2002 η εμπορία και εκμετάλλευση ψυχαγωγικών τεχνικών παιχνίτων απαγορευόταν πλήρως στην Ελλάδα. Το εν λόγω νομοθετικό καθεστώς οδήγησε τα μέλη των ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ σε πλήρη οικονομική απραγία εδώ και επτά χρόνια, καταργώντας ουσιαστικά πλήρως την επιχειρηματική τους δραστηριότητα. Το σύνολο του τομέα εισαγωγής και εκμετάλλευσης των τεχνικών ψυχαγωγικών παιχνίτων στην Ελλάδα, αλλά και οι προμηθευτές τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ») έπαυσαν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα στην Ελλάδα μετά τη θέσπιση του ν. 3037/2002. Ως εκ τούτου, η εν λόγω απαγόρευση έχει κοινοτική διάσταση αφού επηρεάζει άμεσα το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

[3.] Σε συνέχεια της θέσπισης του ν. 3037/2002, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία παραβίασης κατά της Ελλάδας. Είναι γνωστές οι λεπτομέρειες της εν λόγω διαδικασίας από την Υπόθεση C-65/05 ενώπιον του ΔΕΚ. Είναι επίσης γνωστές οι αιτιάσεις της Επιτροπής κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας στην υπόθεση C-109/08, στην οποία ο Γενικός Εισαγγελέας, κ. Yves Bot, πρότεινε στις Προτάσεις του της 12 Μαρτίου 2009 βαρύτατη ημερήσια χρηματική ποινή κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, ύψους 31.798,80 Ευρώ ανά ημέρα καθυστέρησης στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εξασφάλιση της πλήρους και ολοκληρωτικής εκτελέσεως της αποφάσεως στην υπόθεση C-65/05 καθώς και κατ'αποκοπήν ποσό ύψους 2 εκατομμυρίων Ευρώ.

[4.] Είναι επίσης γνωστή στις ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ η ανεπιφύλακτη απόρριψη εκ μέρους της Επιτροπής της πρώτης γνωστοποίησης σχεδίου νόμου τον Αύγουστο 2008, με σκεπτικό

² Υπόθεση C-65/05, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλογή 2006, σ. I-10341.

παρόμοιο αυτού του ΔΕΚ στην υπόθεση C-65/05, όσον αφορά την παραβίαση από την Ελληνική Δημοκρατία των άρθρων 28 ΕΚ, 43 ΕΚ και 49 ΕΚ.

[5.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ θα αποδείξουν στις επόμενες ενότητες ότι και η δεύτερη γνωστοποίηση δεν ευθυγραμμίζεται με το σκεπτικό και το διατακτικό της εν λόγω απόφασης και ότι η παραβίαση των ως άνω διατάξεων της Συνθήκης από την Ελληνική Δημοκρατία θα συνεχιστεί εάν το προτεινόμενο στη δεύτερη γνωστοποίηση νομοσχέδιο τεθεί σε εφαρμογή στην Ελλάδα. Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ στηλιτεύουν την ολιγωρία των ελληνικών αρχών να ευθυγραμμιστούν με το κοινοτικό δίκαιο και την εκπόνηση για δεύτερη συνεχή φορά ενός νομοσχεδίου που αντίκειται κατάφωρα στο κοινοτικό δίκαιο.

[6.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ υπογραμμίζουν ότι αυτή η συνεχιζόμενη ολιγωρία επιφέρει ανήκεστο βλάβη στην επιχειρηματική δραστηριότητα των μελών τους και την εξαγωγική δραστηριότητα των προμηθευτών τους που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών («ΕΖΕΣ»). Η πολυετής καθυστέρηση εκ μέρους της Ελληνικής Δημοκρατίας να ανταποκριθεί στις επιταγές του ΔΕΚ και της Επιτροπής, αποτελεί παράλειψη που ισοδυναμεί με συνεχιζόμενο περιορισμό στις εισαγωγές και τις ελευθερίες εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών στην Ελλάδα. Όπως τόνισε και ο Γενικός Εισαγγελέας Yves Bot στην παράγραφο 79 της πρότασής του επί της υπόθεσης C-109/08,³ τα προβληθέντα από τις ελληνικές αρχές επιχειρήματα περί της αναστάτωσης που θα προκαλούσε στην ελληνική κοινωνία η ενδεχόμενη απελευθέρωση των παιγνίων και ιδιαίτερης κατάστασης της Ελλάδας σε σχέση με τα άλλα κράτη μέλη, δεν μπορούν να δικαιολογήσουν το μέγεθος της ολιγωρίας των ελληνικών αρχών. Άλλωστε, κατά πάγια νομολογία του ΔΕΚ, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλείται διατάξεις, πρακτικές, ή καταστάσεις της εσωτερικής του έννομης τάξης για να δικαιολογήσει τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το κοινοτικό δίκαιο. Πέραν της καταφανούς και ευρύτατα διαγνωσθείσης, πλέον, παραβίασης του κοινοτικού δικαίου εκ μέρους της Ελλάδας, το μεγάλο και συνεχιζόμενο χρονικό διάστημα της παραβίασης οδηγεί σε συστηματική οικονομική εξόντωση των μελών των ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ. Οποιαδήποτε δε

³ Επί της οποίας το ΔΕΚ θα εκδώσει την απόφασή του την 4^η Ιουνίου 2009.

πραιτέρω ολιγορία θα αποβεί μοιραία για τις εν λόγω επιχειρήσεις και θα οδηγήσει σε παύση εισαγωγών των τεχνικών ψυχαγωγικών παιγνίων στην Ελλάδα.

[7.] Κατά τη γνώμη των ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ, πολλές διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου προσβάλλουν την αρχή της αναλογικότητας και επιφέρουν διακρίσεις μεταξύ επιχειρήσεων εγκατεστημένων στην ΕΕ. Ο περιορισμός της δραστηριότητας εμπορίας και λειτουργίας τεχνικών ψυχαγωγικών παιγνίων σε αμιγείς χώρους είναι δυσανάλογη ρύθμιση η οποία δεν πρόκειται να επιφέρει τα αποτελέσματα δημοσίου συμφέροντος που επιδιώκει η Ελληνική Δημοκρατία. Η αρχή της αναλογικότητας παραβιάζεται επίσης ευθέως βάσει των βαρύτατων ποινικών και διοικητικών κυρώσεων που προβλέπει το προτεινόμενο νομοσχέδιο. Οι εν λόγω παραβιάσεις της αρχής της αναλογικότητας αποτελούν μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος με ποσοτικούς περιορισμούς των εισαγωγών κατά παράβαση του άρθρου 28 ΕΚ, καθώς υπερβαίνουν τον επιδιωκόμενο σκοπό της Ελληνικής Δημοκρατίας κατά την επίκληση των εξαιρέσεων που προβλέπει το άρθρο 30 ΕΚ.

[8.] Η συνεχιζόμενη απαγόρευση διεξαγωγής οποιουδήποτε τεχνικού ψυχαγωγικού παιγνίου σε Internet cafés επίσης αποτελεί μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος με ποσοτικούς περιορισμούς των εισαγωγών καθώς παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας. Επιβάλλει επίσης διακρίσεις μεταξύ επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στα κράτη μέλη της ΕΕ. Αποτελεί διακριτική μεταχείριση και η απουσία οιασδήποτε μνείας στο προτεινόμενο νομοσχέδιο για τα εκατοντάδες πρόστιμα που έχουν επιβληθεί βάσει των διατάξεων του (αντικοινοτικού) ν. 3037/2002 και τις σχετικές προσφυγές που εκκρεμούν ενώπιον της ελληνικών διοικητικών δικαστηρίων καθώς μερίδα των ενδιαφερομένων θα συνεχίσει πολυέξοδους δικαστικούς αγώνες έως ότου δικαιωθεί ενώ άλλοι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν ενδεχομένως να ασκούν τη σχετική επιχειρηματική δραστηριότητα.

[9.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ εκφράζουν επίσης σοβαρότατες επιφυλάξεις σχετικά με τις ανεξέλεγκτες και ασαφείς αρμοδιότητες της Γνωμοδοτικής Επιτροπής Παιγνίων («ΓΕΠ»), η οποία διαθέτει ευρύτατη διακριτική ευχέρεια για την έγκριση ή μη των τεχνικών ψυχαγωγικών παιγνίων. Βάσει των διατάξεων του προτεινόμενου νομοσχεδίου, η ΓΕΠ δύναται να παρατείνει απεριόριστα την παροχή έγκρισης. Η έλλειψη προθεσμίας έγκρισης σε συνδυασμό με την συνολικά

δαιδαλώδη και ιδιαίτερα επαχθή διοικητική διαδικασία έγκρισης, στην οποία εμπλέκεται η συναπόφαση πέντε Υπουργείων, Δήμων και Κοινοτήτων και πολλές ασαφείς ρυθμίσεις του νομοσχεδίου που θα διευκρινιστούν στο μέλλον μέσω Υπουργικών Αποφάσεων, αποτελούν συνολικά μέτρα που καταφανώς ισοδυναμούν με ποσοτικούς περιορισμούς στις εισαγωγές.

[10.] Η υπέρμετρη διακριτική ευχέρεια της ΓΕΠ επίσης παραβιάζει την αρχή ασφαλείας δικαίου, καθώς δεν παρέχει ένα σαφές και προβλέψιμο νομοθετικό πλαίσιο για την εμπορία και εκμετάλλευση των τεχνικών ψυχαγωγικών παιγνίων στην Ελλάδα.

[11.] Για όλους αυτούς τους λόγους, οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ ζητούν από την Επιτροπή να μην κάνει αποδεκτό το προτεινόμενο νομοσχέδιο και να εμμένει στις απόψεις της, όπως αυτές εκφράσθηκαν στην εμπεριστατωμένη γνώμη της του Αυγούστου 2008.

2. Παρεμπόδιση της ελεύθερης κυκλοφορίας εμπορευμάτων

[12.] Το σχέδιο νόμου της δεύτερης γνωστοποίησης αποτελεί μία πλήρως αποτυχημένη, κατά τη γνώμη των ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ, δεύτερη απόπειρα συμμόρφωσης του ν.3037/2002 προς τις επιταγές του κοινοτικού δικαίου σε συνέχεια της απόφασης C-65/05 του ΔΕΚ. Δεν διαφοροποιείται κατ'ουσία από το περιεχόμενο των αρχικών προτάσεων των ελληνικών αρχών στην πρώτη γνωστοποίηση, η οποία απορρίφθηκε από την Επιτροπή. Εάν εφαρμοσθεί, θα οδηγήσει σε παραβίαση της ελευθερίας διακίνησης εμπορευμάτων εντός της εσωτερικής αγοράς, για τους λόγους που αναλύονται κατωτέρω.

2.1. Περιορισμός της εγκατάστασης παιγνίων μόνο σε αμιγή καταστήματα

[13.] Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο, διατηρείται εντελώς αναπαιολόγητα η απαγόρευση εγκατάστασης παιγνίων εκτός αμιγώς προσδιορισμένων καταστημάτων, η οποία υπήρχε τόσο στο πρώτο νομοσχέδιο όσο και στο Ν. 3037/2002. Βάσει του άρθρου 2, παρ. 1, η εγκατάσταση, λειτουργία και διεξαγωγή των παιγνίων επιτρέπεται μόνο σε αμιγή καταστήματα διεξαγωγής ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων. Αυτό σημαίνει ότι κανένα ψυχαγωγικό παίγνιο δεν θα μπορεί να εγκατασταθεί σε μη αμιγή χώρο στην Ελλάδα, δηλαδή σε κανένα από τα καταστήματα όπου ψυχαγωγείται σήμερα το κοινό.

[14.] Ο εν λόγω περιορισμός αποτελεί ανυπέρβλητο εμπόδιο στην εμπορία και εκμετάλλευση ψυχαγωγικών τεχνικών παιχνιδιών στην Ελλάδα. Για να ασκηθεί η εν λόγω επιχειρηματική δραστηριότητα, πρέπει οι ενδιαφερόμενοι να προβούν σε υπέρμετρα υψηλές επενδύσεις για την ενοικίαση, διακόσμηση και συντήρηση ειδικά προσδιορισμένων καταστημάτων. Ιδιαίτερα στην ελληνική επαρχία και σε κωμοπόλεις, τέτοια υψηλή επένδυση είναι εντελώς αδιανόητη, καθώς δεν είναι δυνατόν να καταστεί βιώσιμη υπό οιοσδήποτε όρους.

[15.] Αλλά και στις μεγάλες πόλεις, η πρόσβαση στο κοινό δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί μέσω αμιγώς προσδιορισμένων χώρων. Το κοινό κινείται και διασκεδάζει σε πλειάδα άλλων καταστημάτων και χώρων, όπως καφενεία, καφετερίες, fast-food, bowling, αεροδρόμια, σταθμούς ή εμπορικά κέντρα. Η οικονομική απόδοση των εν λόγω μηχανημάτων καθίσταται ενδιαφέρουσα για τους επενδυτές μόνο στο βαθμό που μπορούν να εκθέσουν το εν λόγω μηχανήμα σε μεγάλο αριθμό χρηστών. Ο περιορισμός τους σε αμιγείς χώρους θα οδηγήσει τις επενδύσεις σε αποτυχία και τον σχετικό κλάδο σε μαρασμό. Θα οδηγήσει επίσης σε μείωση ή και παύση των εισαγωγών των εν λόγω μηχανημάτων από άλλες χώρες της ΕΕ ή της ΕΖΕΣ.

[16.] Ο στόχος της Ελληνικής Δημοκρατίας, ιδιαίτερα όταν προσβλέπει σε τεράστια δημόσια έσοδα από τα εν λόγω μηχανήματα (200-500 εκατομμύρια Ευρώ), δεν θα έπρεπε να είναι ο ιδιαίτερα επαχθής οικονομικός περιορισμός των μηχανημάτων σε αμιγείς χώρους, αλλά, αντίθετα, η διευκόλυνση της πρόσβασης των χρηστών σ'αυτά, συμπεριλαμβανομένων των μη τακτικών χρηστών. Οι περισσότεροι χρήστες επιθυμούν να παίξουν σε συνδυασμό με άλλες ψυχαγωγικές ή άλλες δραστηριότητες, όπως στην περίπτωση των bowling, μπιλιάρδων, εμπορικών κέντρων ή αεροδρομίων. Σε κάθε περίπτωση, η χρήση των μηχανημάτων ηλεκτρονικών ψυχαγωγικών παιχνιδιών αποτελεί δευτερεύοντα λόγο προσέλκυσης του καταναλωτικού κοινού στους εν λόγω πολυχώρους και όχι την κύρια ψυχαγωγική δραστηριότητα. Είναι, επομένως, αδύνατον να προσελκύσει επαρκές καταναλωτικό κοινό ένας αμιγής χώρος, αφιερωμένος αποκλειστικά στα ψυχαγωγικά παιχνίδια, όπου μάλιστα απαγορεύεται η κατανάλωση αλκοολούχων ποτών. Επιπλέον, τα έσοδα του δημοσίου θα είναι πολύ μικρότερα σε περίπτωση που απαιτούνται τέτοιες επενδύσεις, καθώς όλο το κόστος των επενδύσεων θα εκπίπτει από τη φορολογική βάση των επιχειρηματιών που ιδρύουν αμιγή καταστήματα.

[17.] Επιπλέον, η εγκατάσταση τέτοιων μηχανημάτων σε μη αμιγείς χώρους θα διευκολύνει την αποφυγή μετατροπών των παιγνίων σε κερδοφόρα, την οποία φοβάται η Ελληνική κυβέρνηση, καθώς σε έναν μη αμιγή χώρο υπάρχει κοινωνικός έλεγχος από το περιβάλλον (βλ. bowling). Είναι, με άλλα λόγια, πιθανότερο να «παίζονται στοιχήματα» σε αμιγείς, περιορισμένους χώρους, όπου δεν υπάρχει καμία άλλη δραστηριότητα πλην των παιγνίων και όπου το κοινό που συχνάζει είναι αφοσιωμένο στο παίγνιο και σε τίποτε άλλο. Αντιφάσκει, επομένως, η ελληνική Κυβέρνηση ως προς τις επιδιώξεις και τις πράξεις της, δημιουργώντας έτσι και ανυπέρβλητα εμπόδια στην άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας, λόγω των υψηλών επενδύσεων που η εν λόγω ρύθμιση συνεπάγεται.

[18.] Η προϋπόθεση «εγκλεισμού» των παιγνίων σε αμιγείς χώρους και η εμμονή της ελληνικής Κυβέρνησης προς τούτο διατηρεί, επομένως, το εσφαλμένο και διακριτικό κριτήριο του χώρου διεξαγωγής των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων που συνιστά σημαντικότερο περιορισμό στην δραστηριότητα εκμετάλλευσης ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων.

[19.] Πριν την απόλυτη απαγόρευση που επέβαλε ο ν. 3037/2002, υφίσταντο στην Ελλάδα χιλιάδες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνταν στην εκμετάλλευση παιγνιομηχανημάτων. Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ καταθέτουν ως Παράρτημα 2 έγγραφο του ΣΔΟΕ, βάσει του οποίου το 1999 υπήρχαν 9.730 τέτοιες επιχειρήσεις. Σήμερα, οι περισσότερες από αυτές έχουν πτωχεύσει ή έχουν εκκαθαριστεί, αφού η δραστηριότητά τους κατέστη παράνομη. Σε περίπτωση που η εγκατάσταση και εκμετάλλευση των τεχνικών ψυχαγωγικών παιγνίων περιοριστεί σε αμιγείς χώρους, είναι αδύνατον να αναβιώσει αποτελεσματικά αυτή η εμπορική δραστηριότητα. Έτσι, είναι αδύνατον να επέλθει η επιθυμούμενη από την ελληνική κυβέρνηση απελευθέρωση της εγκατάστασης και εκμετάλλευσης ψυχαγωγικών παιγνίων.

[20.] Εάν συνυπολογίσει κανείς την απόλυτη απαγόρευση διεξαγωγής παιγνίων στα Internet cafés (βλ. επόμενη ενότητα) και την αδικαιολόγητη απαγόρευση πώλησης αλκοολούχων ποτών (βλ. άρθρο 2, παρ 1, στ. 5) στα αμιγή καταστήματα και στα Internet cafés (αν και η υγειονομική άδεια ίδρυσης και λειτουργίας που απαιτείται είναι η ίδια για όλες τις καφετερίες, μπαρ, κλπ., όπου επιτρέπεται η πώληση αλκοολούχων ποτών), περιορίζεται υπέρμετρα η επιχειρηματική δραστηριότητα των ενδεχομένων επενδυτών σε αμιγείς χώρους.

2.2. De facto πλήρης απαγόρευση των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων βάσει και του άρθρου 6

[21.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ υποστηρίζουν ότι το άρθρο 6 του προτεινόμενου νομοσχεδίου, σε συνδυασμό με την απαγόρευση εγκατάστασης παιγνίων εκτός αμιγών καταστημάτων, οδηγεί σε μία *de facto* απαγόρευση όλων των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, καθώς επιβάλλει δυσανάλογα επαχθείς περιορισμούς στην εγκατάσταση και εκμετάλλυσή τους αλλά και δυσανάλογα επαχθείς ποινικές και διοικητικές κυρώσεις στους παραβάτες. Στην ουσία, η Ελληνική Δημοκρατία δεν έχει μετακινηθεί καθόλου από την πλήρη απαγόρευση που επέβαλλε ο ν. 3037/2002 και για την οποία καταδικάστηκε απερίφραστα από το ΔΕΚ στην υπόθεση C-65/05.

[22.] Το άρθρο 6 του νομοσχεδίου, τροποποιώντας το (κριθέν από το ΔΕΚ ως παράνομο) άρθρο 4 του ν.3037/2002, ορίζει στην παράγραφο 1 ότι απαγορεύεται:

«α. Η εγκατάσταση, λειτουργία ή διενέργεια με οποιοδήποτε τρόπο τυχερών παιγνίων ή παιγνίων που δεν έχουν χαρακτηριστεί από τις αρμόδιες Επιτροπές Παιγνίων.

β. Η εγκατάσταση, λειτουργία και διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων με ηλεκτρικά, ηλεκτρομηχανικά και ηλεκτρονικά μέσα, συσκευές ή μηχανήματα, χωρίς την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή άδεια ή καθ'υπερβαση αυτής.

γ. Η εγκατάσταση, λειτουργία και διενέργεια των παιγνίων του προηγούμενου εδαφίου σε χώρους επιχειρήσεων παροχής διαδικτύου, αμιγείς ή μη.

δ. Η μετατροπή, με οποιονδήποτε τρόπο, μέσων ή μηχανημάτων ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων σε τυχερά ή η διενέργεια με αυτά, με οποιονδήποτε τρόπο, τυχερών παιγνίων.

ε. Η συνομολόγηση στοιχήματος επί ψυχαγωγικού τεχνικού παιγνίου ή η απόδοση στον παίκτη οικονομικού οφέλους οποιασδήποτε μορφής.»

[23.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ υποστηρίζουν ότι με το στοιχείο β. της ως άνω διάταξης εισάγεται ένας δυσανάλογος περιορισμός, αφού η διαδικασία έγκρισης των μηχανημάτων είναι δυσανάλογα επαχθής, παραβιάζοντας έτσι την αρχή της αναλογικότητας. Άλλωστε, η ΓΕΠ έχει τη διακριτική

ευχέρεια να παρατείνει τη διαδικασία έγκρισης του οποιουδήποτε παιγνίου, συμπεριλαμβανομένων των ήδη εγκριθέντων σε άλλα κράτη μέλη, την Τουρκία ή χώρες ΕΖΕΣ, για όσο διάστημα επιθυμεί, όπως αναλύεται κατωτέρω, υπό 2.5.

[24.] Έτσι, η απαγόρευση μπορεί να λάβει απόλυτες διαστάσεις η, στην καλύτερη περίπτωση, να οδηγήσει σε διακριτική μεταχείριση μεταξύ επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα ή άλλα κράτη μέλη. Η δε θεραπεία της διακριτικής μεταχείρισης ενώπιον της ελληνικής δικαιοσύνης είναι ιδιαίτερα χρονοβόρα και οικονομικά εξοντωτική για τους ενάγοντες, δεδομένου ότι, πέραν των δικαστικών εξόδων, κατά το διάστημα της εκκρεμοδικίας δεν θα μπορούν να ασκούν οικονομική δραστηριότητα.

[25.] Βάσει δε του στοιχείου γ. της ανωτέρω διάταξης, απαγορεύεται πλήρως η εισαγωγή οποιουδήποτε ψυχαγωγικού παιγνίου στα Internet cafés. Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ διερωτούνται ποιο κοινωνικό αγαθό προστατεύει αυτή η διάταξη, τη στιγμή που το συντριπτικό ποσοστό της ελληνικής νεολαίας παίζει καθημερινά, εντός ή εκτός οικίας, παιχνίδια στο Internet και videogames σε κονσόλες μεγάλων πολυεθνικών εταιρειών, οι οποίες εμπορευματοποιούνται ελεύθερα στην Ελλάδα χωρίς κανέναν απολύτως περιορισμό. Για παράδειγμα, οι κάτοχοι φορητού Nintendo DS μπορούν να συνδέονται μεταξύ τους με Wi-Fi και να παίζουν ομαδικά σε οποιονδήποτε χώρο. Οι κάτοχοι Playstation III και Wii μπορούν να συνδέονται στο Internet και να παίζουν με οποιονδήποτε άλλον ή άλλους στον κόσμο. Είναι παράλογο να έχει το δικαίωμα η ελληνική νεολαία να παίζει τέτοια παιχνίδια στο σπίτι, σε δημόσιους χώρους ή και στο δρόμο, αλλά όχι σε Internet cafés, τα οποία εντέλει αποτελούν πιο ελεγχόμενο περιβάλλον, καθώς υπάρχει εποπτεία των μηχανημάτων και του σχετικού λογισμικού που διατίθεται στο κοινό προς χρήση αλλά και της συμπεριφοράς των θαμώνων.

[26.] Τον πρόδηλα δυσανάλογο χαρακτήρα αυτής της διάταξης έχει επισημάνει και η Επιτροπή Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας στην απόφαση 158/2004 της 12^{ης} Φεβρουαρίου 2004. Βάσει της εν λόγω απόφασης, η αρχή της αναλογικότητας αποτελεί συνταγματική αρχή, θεμελιωμένη στο άρθρο 25 παρ. 1 του ελληνικού Συντάγματος, βάσει της οποίας οι επιβαλλόμενοι από τον νόμο ή τις κανονιστικές πράξεις της διοίκησης περιορισμοί στην άσκηση των ατομικών ελευθεριών (μεταξύ των οποίων και η οικονομική ελευθερία κατ'άρθρο 5 παρ. 1 του

ελληνικού Συντάγματος) πρέπει να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος και πρέπει να είναι ανάλογοι σε σχέση με αυτόν. Με αφορμή το άρθρο 3 του ν. 3037/2002, που επίσης θέσπιζε την πλήρη απαγόρευση της εισαγωγής ψυχαγωγικών παιχνίμων στα Internet cafés, η Επιτροπή Αναστολών απεφάνθη ότι *«η απαγόρευση υπερακοντίζει τον επιδιωκόμενο ως άνω από τον νόμο σκοπό και προσκρούει, συνεπώς, στην αρχή της αναλογικότητας στο μέτρο που καταλαμβάνει και την διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιχνίμων σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές εγκατεστημένους σε καταστήματα προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου, απαγορεύει δηλαδή την άσκηση δραστηριότητας η οποία δεν αποδοκιμάζεται από την έννομη τάξη και δεν παραβιάζει τα χρηστά ήθη»*.

[27.] Η διάταξη αυτή επομένως στοχεύει αποκλειστικά στον απόλυτο έλεγχο και τον περιορισμό της δραστηριότητας των Internet cafés. Πράγματι, οι νέοι που συχνάζουν στα καταστήματα αυτά επιθυμούν να παίξουν και κάποιο παιχνίδι και όχι μόνο να ελέγξουν το ηλεκτρονικό τους ταχυδρομείο ή να περιηγηθούν στο Internet. Η πλήρης απαγόρευση διεξαγωγής οποιουδήποτε διαδικτυακού ή τοπικού δικτύου παιχνιδιού θα οδηγήσει τα Internet cafés στην Ελλάδα σε μαρασμό ή ακόμα και αφανισμό, χωρίς να καθίσταται σαφές το κοινωνικό αγαθό που επιδιώκει να προστατεύσει.

2.3. Έλλειψη αναλογικότητας των διοικητικών και ποινικών κυρώσεων του νομοσχεδίου

[28.] Η ποινική νομοθεσία και οι κανόνες της ποινικής δικονομίας αποτελούν τομείς δικαίου οι οποίοι εξακολουθούν να ορίζονται από τα κράτη μέλη, τα οποία είναι αρμόδια να επιλέγουν τις κυρώσεις που θεωρούν κατάλληλες. Ωστόσο, προκύπτει από πάγια νομολογία του ΔΕΚ ότι η Κοινότητα δύναται να θέσει ορισμένα όρια σ' αυτόν τον τομέα όσον αφορά ελεγκτικά μέτρα τα οποία τα κράτη μέλη λαμβάνουν σε σχέση με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων ή το δικαίωμα εγκατάστασης ή παροχής υπηρεσιών.

[29.] Οι διοικητικές και ποινικές κυρώσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα όρια του αυστηρώς αναγκαίου, οι διαδικασίες ελέγχου δεν πρέπει να ασκούνται κατά τρόπο που να περιορίζει τις ελευθερίες που καθιερώνονται από τη Συνθήκη και δεν πρέπει να συνοδεύονται από ποινή η οποία είναι τόσο δυσανάλογη προς την βαρύτητα της παράβασης ώστε να συνιστά εμπόδια στην

άσκηση αυτών των ελευθεριών (βλ. υπόθεση C-203/80⁴, σκέψη 27 και υπόθεση C-210/91⁵, *Επιτροπή κατά Ελλάδος*, σκέψη 19-20). Τα κράτη μέλη οφείλουν, επομένως, να ασκούν την αρμοδιότητα αυτή τηρώντας το κοινοτικό δίκαιο και τις γενικές αρχές του και, κατά συνέπεια, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της αναλογικότητας.

[30.] Εν προκειμένω, οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ εκτιμούν ότι το προτεινόμενο νομοσχέδιο επίσης παραβιάζει κατάφωρα την αρχή της αναλογικότητας ως προς τις διοικητικές και ποινικές κυρώσεις που επιβάλλει.

[31.] Οι παραβάτες των διατάξεων του άρθρου 6 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ. Η προβλεπόμενη ποινή φυλακίσεως «τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ», τροποποιείται και ανέρχεται πλέον σε φυλάκιση «τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ», με την ταυτόχρονη προσθήκη ότι η μετατροπή της ποινής απαγορεύεται.

[32.] Η ποινή αυτή μπορεί να επιβληθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 6 σε κάθε παραβάτη (δηλαδή και σε ιδιώτες-χρήστες;), σε εκμεταλλευτές καταστημάτων και σε κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε από τον νόμο είτε από ιδιωτική βούληση, στη διεύθυνση ή εποπτεία των καταστημάτων αυτών ή άλλων χώρων όπου διεξάγονται παίγνια με οποιονδήποτε τρόπο. Οι ίδιες ποινές μπορούν να επιβληθούν σε υπεύθυνους εντευκτηρίων, σωματείων, συλλόγων και ομίλων ή σε καταστήματα και χώρους εταιρειών κάθε μορφής, καθώς και σε κάθε ένα από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου ή του σωματείου ή ακόμη σε βάρος του νομίμου εκπροσώπου ή διαχειριστή της εταιρείας. Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται τέλος και τα πρόσωπα που καταλαμβάνονται να χρησιμοποιούν φυσικά ή τεχνητά μέσα, με σκοπό να παρεμποδίσουν ή να ματαιώσουν την επίσκεψη των αρμοδίων για την άσκηση ελέγχου οργάνων ή για να ενημερώσουν όσους βρίσκονται στους χώρους αυτούς για τον επικείμενο έλεγχο.

⁴ Υπόθεση C-203/80, ποινική διαδικασία κατά Guerrino Casati, απόφαση της 11 Νοεμβρίου 1981, Συλλογή 1981, σελ. I-02595.

⁵ Υπόθεση C-210/91, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, απόφαση της 16 Δεκεμβρίου 1992, Συλλογή 1992, σελ. I-06735.

[33.] Οποιαδήποτε από τις παραπάνω ποινικές παραβάσεις επιφέρει και την κατάσχεση των μέσων, μηχανημάτων ή συσκευών παιγνίων, την αφαίρεση άδειας του καταστήματος για χρονικό διάστημα 60 ημερών με σφράγιση αυτού, ενώ η διατύπωση της παραγράφου 9 του άρθρου 6 του νομοσχεδίου αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο οριστικής αφαίρεσης της άδειας, δίχως τη δυνατότητα χορήγησης νέας πριν από την παρέλευση ενός έτους.

[34.] Επί των παραβάσεων αυτών επιβάλλεται επίσης διοικητικό πρόστιμο 10.000 ευρώ για κάθε μέσο, συσκευή, μηχάνημα ή ηλεκτρονικό υπολογιστή που λειτουργεί κατά παράβαση του ν.3037/2002. Στις διοικητικές επαπειλούμενες κυρώσεις συμπεριλαμβάνεται και το διοικητικό πρόστιμο του άρθρου 5, παράγραφος 3, εδάφιο 4, που επιβάλλεται σε περίπτωση μη καταβολής του ετησίου νομίμου τέλους και το οποίο ανέρχεται στο πενταπλάσιο του τελευταίου.

[35.] Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι η εποπτεία και ο έλεγχος για την κατοχή των αδειών λειτουργίας στην Ελλάδα δεν διενεργούνται από ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό, αλλά από αστυνομικά όργανα, τα οποία δεν διαθέτουν καμία απολύτως τεχνική κατάρτιση. Ο συγκεκριμένος μηχανισμός ελέγχου δεν παρέχει τις απαραίτητες εγγυήσεις για την ορθότητα των προβλεπόμενων ελέγχων, λαμβανομένων ιδιαίτερα υπόψη των σοβαρότατων επαπειλούμενων ποινών. Αντιθέτως, ένα τέτοιο σύστημα ελέγχου εξωθεί στην αυθαιρεσία και στη δωροδοκία, επιβαρύνοντας περαιτέρω τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς και επιβάλλοντας ένα καθεστώς αστυνομικής τρομοκρατίας και αμφισβητούμενης νομιμότητας στην άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

[36.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ θεωρούν ότι οι εξοντωτικές αυτές ποινές επίσης παραβιάζουν ευθέως την αρχή της αναλογικότητας, μέσω ενός πλέγματος εξοντωτικών διοικητικών και μη εξαγοράσιμων (!) ποινικών κυρώσεων, η επιβολή των οποίων αφενός σαφέστατα αποθαρρύνει τους οικονομικούς φορείς από την εισαγωγή, εγκατάσταση και εκμετάλλευση μηχανημάτων παιγνίων στην ελληνική αγορά και, αφετέρου, υπερβαίνει σαφώς τα όρια του αναγκαίου για τη επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

[37.] Για παράδειγμα, σύμφωνα με τις ως άνω κυρώσεις, η εγκατάσταση ενός μόνο μηχανήματος ψυχαγωγικών παιγνίων δίχως την προβλεπόμενη διοικητική άδεια (άρθρο 6, παρ. 1 υπό β του νομοσχεδίου) δύναται να οδηγήσει αθροιστικά στην επιβολή ποινής φυλάκισης από 1

έως 5 έτη, χρηματικής ποινής τουλάχιστον 20.000 ευρώ και διοικητικού προστίμου 10.000 ευρώ. Σημειωτέον ότι οι παραπάνω ποινικές κυρώσεις μπορούν να επιβληθούν χωρίς πρόβλεψη για οποιαδήποτε μείωση ακόμη και σε πρόσωπα εντεταλμένα μόνιμα ή προσωρινά στην εποπτεία των χώρων όπου εγκαθίστανται τα μηχανήματα, όπως, για παράδειγμα, σε απλούς μισθωτούς υπαλλήλους.

[38.] Οι ως άνω ποινές είναι ανάλογες αυτών που προβλέπονται για σοβαρότατα εγκλήματα του κοινού ποινικού δικαίου, όπως εγκλήματα κατά της ζωής ή σοβαρά οικονομικά εγκλήματα, όπως η λαθρεμπορία. Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ υπογραμμίζουν εντόνως το γεγονός ότι οι εν λόγω ποινές προβλέπονται για παραβιάσεις του νόμου περί ψυχαγωγικών παιγνίων, τη στιγμή που η Ελληνική Δημοκρατία επιφυλάσσει για τον εαυτό της μονοπωλιακά, μέσω του «Ο.Π.Α.Π. Α.Ε.», το αποκλειστικό δικαίωμα διεξαγωγής πλειάδας τυχερών παιγνίων στην Ελλάδα. Ως εκ τούτου, οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ έχουν μεγάλη δυσκολία να κατανοήσουν με ποιον τρόπο η Ελληνική κυβέρνηση διαφυλάσσει την προστασία της δημόσιας τάξης, ηθικής ή οποιουδήποτε άλλου δημόσιου αγαθού μεταξύ αυτών που προβλέπονται από το άρθρο 30 ΕΚ και που θα δικαιολογούσαν ενδεχομένως περιορισμούς στις εισαγωγές ή μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος.

[39.] Οι εν λόγω κυρώσεις, συνοδεύοντας έναν ήδη επαχθέστατο διοικητικό μηχανισμό αδειοδότησης και ελέγχου (βλ. κατωτέρω), υπερβαίνουν κατά πολύ το οποιοδήποτε αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.

[40.] Η μη μετατροπή των ψυχαγωγικών παιγνίων σε τυχερά προκειμένου να εξασφαλιστεί η προστασία της δημόσιας ηθικής και της δημόσιας τάξης, μπορεί να εξασφαλιστεί με μέτρα που δεν θα αποθαρρύνουν σε τέτοιο βαθμό την άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών της Συνθήκης ΕΚ. Οι ως άνω περιορισμοί και ποινικές και διοικητικές κυρώσεις λειτουργούν όμως σαφέστατα αποτρεπτικά για την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας και ως εκ τούτου παραβιάζουν τις θεμελιώδεις ελευθερίες διακίνησης εμπορευμάτων, εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών, που θεσπίζουν τα άρθρα 28 ΕΚ, 43 ΕΚ και 49 ΕΚ.

[41.] Επιπρόσθετα, δεν δικαιολογείται η ποινικοποίηση χωρίς εξαγορά της συγκεκριμένης δραστηριότητας, ενώ η επιβολή του συνόλου των εν λόγω κυρώσεων προβλέπεται χωρίς να καθορίζονται στο προτεινόμενο νομοσχέδιο σαφή κριτήρια.

[42.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ υπενθυμίζουν ότι το ΔΕΚ έκρινε ήδη στην υπόθεση C-65/05 ότι η απαγόρευση εγκατάστασης και λειτουργίας όλων των παιγνίων, επ'απειλή των ποινικών ή διοικητικών κυρώσεων που προβλέπονται στα άρθρα 4 και 5 του ίδιου νόμου, παραβιάζει τις υποχρεώσεις που υπέχει η Ελλάδα από τα άρθρα 28 ΕΚ, 43 ΕΚ και 49 ΕΚ.

[43.] Στο σημείο αυτό θα πρέπει επίσης να τονιστεί η απουσία της οποιαδήποτε μεταβατικής ρύθμισης στο νέο νομοσχέδιο που να καταργεί τις διατάξεις ποινικού και διοικητικού χαρακτήρα του ν.3037/2002, ο οποίος κρίθηκε αντίθετος με το κοινοτικό δίκαιο στην απόφαση 65/05. Βάσει δε του άρθρου 10 ΕΚ «τα κράτη μέλη λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο κατάλληλο να εξασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα συνθήκη ή προκύπτουν από πράξεις των οργάνων της Κοινότητας». Προκειμένου, επομένως, να θεραπευθούν οι παράνομες συνέπειες της παραβίασης του κοινοτικού δικαίου από τον ν.3037/2002, κρίνεται απαραίτητη η θέσπιση διάταξης που θα καταργεί τις κυρώσεις που επιβλήθηκαν βάσει αυτού του καθεστώτος και οι οποίες συνεχίζουν να φέρουν ενώπιον των ελληνικών δικαστηρίων πλήθος πολιτών. Βάσει των πληροφοριών που κατέχουν οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ, σήμερα εκκρεμούν περίπου 16.000 υποθέσεις διοικητικών προσφυγών ενώπιον της ελληνικής δικαιοσύνης, ενώ όλα τα ποινικά δικαστήρια κρίνουν τους ίδιους μνηυόμενους ως αθώους. Η ασυμμετρία αυτή στη μεταχείριση των μνηυομένων (οι οποίοι είναι ενάγοντες στη διοικητική διαδικασία) έτι περαιτέρω αποπροσανατολίζει τους ενδιαφερόμενους ως προς τη νομιμότητα της άσκησης της εν λόγω επιχειρηματικής δραστηριότητας.

2.4. Η ασάφεια του νομοσχεδίου ως πηγή διακρίσεων και ανασφάλειας δικαίου

[44.] Η αρχή της ασφάλειας δικαίου αποτελεί έκφραση του θεμελιώδους κανόνα ότι τα πρόσωπα που υπόκεινται στον νόμο πρέπει να γνωρίζουν τι προβλέπει αυτός, έτσι ώστε να είναι σε θέση να σχεδιάσουν ακολούθως τη δράση τους. Η αρχή αυτή έχει ιδιαίτερως βαρύνουσα σημασία στον τομέα του οικονομικού δικαίου, όπου οι επιχειρήσεις καλούνται να λάβουν επενδυτικές αποφάσεις οι οποίες ενδέχεται να αποβούν καταστροφικές όταν το νομοθετικό πλαίσιο που τις διέπει δεν είναι επαρκώς προσδιορισμένο. Η οικονομική και εμπορική δραστηριότητα βασίζονται στον εκ των προτέρων σχεδιασμό, στα πλαίσια του οποίου η σαφής και ακριβής διατύπωση των κανόνων δικαίου συμβάλλει στην μείωση του κόστους των

συναλλαγών και στην προαγωγή της επιχειρηματικότητας. Συνεπώς, η ανάγκη σαφούς διατύπωσης των κανόνων δικαίου αποτελεί *sine qua non* προϋπόθεση της αρχής της ασφάλειας του δικαίου.

[45.] Το παρόν νομοσχέδιο δεν εξυπηρετεί την ως άνω ανάγκη. Σε πολλά σημεία του νομοθέτηματος προκύπτουν ασάφειες οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο όχι μόνο την ασφάλεια του δικαίου και των συναλλαγών, αλλά δυνητικά και τη γενική αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης.

[46.] Το πρώτο σημείο που κατά την άποψη των ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ καθιστά το νομοθέτημα ασαφές είναι η διατήρηση της δυσνόητης διάκρισης των παιγνίων σύμφωνα με τα μέσα διενέργειάς τους. Παρότι το άρθρο 1 παρ. 1 θεσπίζει την διάκριση των παιγνίων μεταξύ ψυχαγωγικών τεχνικών και τυχερών, η διάκρισή τους σε μηχανικά, ηλεκτρικά, ηλεκτρομηχανικά και ηλεκτρονικά εξακολουθεί να υφίσταται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου. Εφόσον η μόνη περίπτωση όπου προβλέπεται ειδική ρύθμιση για κάποια από αυτές τις κατηγορίες είναι η αυτή των ηλεκτρονικών ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων (βλ. άρθρο 2, παρ. 1, τελευταίο εδάφιο), η διατήρηση της διάκρισης αυτής δεν μπορεί να ερμηνευθεί παρά μόνο ως επιθυμία των ελληνικών αρχών να κρατήσουν ένα ασαφές και δυσνόητο κατάλοιπο της αρχικής μορφής του ν.3037/2002.

[47.] Επιπροσθέτως, οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ εκφράζουν την αντίθεσή τους στον ορισμό που δίνεται από το νομοσχέδιο για τα ψυχαγωγικά τεχνικά παιχνίδια. Δεν πρόκειται, όπως διατυπώνεται στο άρθρο 1 παρ. 1 του επίμαχου νομοσχεδίου, για «παίγνια των οποίων το αποτέλεσμα της διενέργειάς τους εξαρτάται αποκλειστικά από την τεχνική ή πνευματική ικανότητα του παίκτη». Πλήθος ψυχαγωγικών παιχνιδιών (π.χ. φλίπερ, τάβλι) εξαρτώνται εν μέρει και από την τύχη και όχι αποκλειστικά από τις δεξιότητες του παίκτη. Θα ήταν επομένως λογικότερο, αλλά και συνεπέστερο προς τους επιδιωκόμενους από τις ελληνικές αρχές σκοπούς, να δοθεί ο ορισμός των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων ως αυτών που δεν αποφέρουν κανένα οικονομικό όφελος στον παίκτη.

[48.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ υπογραμμίζουν ότι κατά την εκπόνηση του νέου νομοσχεδίου αγνοήθηκε η σαφέστατη σύσταση της Επιτροπής για ρύθμιση του ζητήματος των παιγνιομηχανημάτων μέσω μίας συγκεκριμένης πράξης που θα ρυθμίζει όλες τις πτυχές που σχετίζονται με τα παιγνιομηχανήματα. Η ρύθμιση περιορίζεται στο πεδίο των ψυχαγωγικών

Κ. Χρήστο Κυριατζή
Ευρωπαϊκή Επιτροπή
DG ENTR

τεχνικών παιγνίων και απαγορεύει ρητά τα παίγνια περιορισμένου οφέλους, γεγονός που συνιστά αδικαιολόγητη διακριτική συμπεριφορά και επιφέρει συρρίκνωση οικονομικών δραστηριοτήτων, καθώς με ρητές διατάξεις του νέου σχεδίου στο άρθρο 9 παράγραφοι 7 και 8 ρητά εξαιρούνται τα παίγνια (1.) των καζίνο και (2.) εκείνα που οργανώνει, λειτουργεί, διεξάγει και διαχειρίζεται η «ΟΠΑΠ Α.Ε.».

[49.] Με το άρθρο 3 του νέου νομοσχεδίου καθιερώνεται ένα ασαφές πλαίσιο για το μητρώο πιστοποιημένων παιγνίων και το μητρώο κατασκευαστών, προμηθευτών και διανομέων που προβλέπεται βάσει αυτού. Η δε τήρηση αυτών των μητρώων είναι άγνωστο τι θα περιλαμβάνει, καθώς οι σχετικές ρυθμίσεις θα γίνουν με Υπουργική Απόφαση σε ένα ασαφώς προσδιορισμένο μέλλον.

[50.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ επιθυμούν να επιστήσουν την προσοχή της Επιτροπής στα ακόλουθα σημεία: Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 2 ορίζεται ότι : «Για τα ηλεκτρονικά ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια απαιτείται επιπλέον η πιστοποίηση από την ΓΕΠ ότι το λογισμικό που είναι ενσωματωμένο ή εγκαθίσταται και λειτουργεί σε κάθε είδους ηλεκτρονικά μέσα, μηχανήματα και συσκευές, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών υπολογιστών, είναι λογισμικό ηλεκτρονικού ψυχαγωγικού τεχνικού παιγνίου» (δική μας έμφαση). Εν προκειμένω, προκύπτει ζήτημα ισότιμης μεταχείρισης μεταξύ των οικονομικών φορέων, αφού πολλά λογισμικά παιγνίων ήδη εγκεκριμένα σε άλλα κράτη μέλη κυκλοφορούν ελεύθερα στην ελληνική αγορά υπό τη μορφή cd-rom, ενώ τα εν λόγω τεχνικά ψυχαγωγικά παίγνια θα υπόκεινται σε υπέρμετρα επαχθή διαδικασία διοικητικής έγκρισης υπό ασαφείς όρους.

[51.] Το νομοσχέδιο θεσπίζει την υποχρέωση ελέγχου και πιστοποίησης από την ΓΕΠ κάθε παιχνιδιού που μπορεί να εγκατασταθεί σε ηλεκτρονικό μηχάνημα ή υπολογιστή. Ωστόσο, παρόμοια παιχνίδια κυκλοφορούν στην ελληνική αγορά ελεύθερα (κυρίως υπό την μορφή cd-rom) για ιδιωτική χρήση, δίχως να υποβάλλονται στην ίδια ή ανάλογη χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία έγκρισης από εθνική επιτροπή. Η εν λόγω αγορά είναι τεράστια και απευθύνεται στους κατόχους των σχετικών μηχανημάτων (κονσόλες Nintendo, Playstation, Wii, Xbox 360, κλπ.). Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των ελληνικών νοικοκυριών έχουν τέτοιες κονσόλες, οι οποίες

μπορούν επίσης να συνδεθούν με το internet που έχει τα τελευταία χρόνια τεράστια διείσδυση στην ελληνική επικράτεια, με μεγάλες ταχύτητες μετάδοσης δεδομένων.

[52.] Πολλά δε από τα παιχνίδια αυτά έχουν ιδιαίτερα βίαιο περιεχόμενο, όπως τα παιχνίδια του τύπου Grand Theft Auto, στα οποία ο χρήστης μπορεί να προβεί σε οποιαδήποτε βίαια, ανήθικη ή παράνομη πράξη επιθυμεί. Σημειώνεται ότι τα περισσότερα από αυτά τα παιχνίδια διαφημίζονται ελεύθερα παντού και διαθέτονται από οποιοδήποτε κατάστημα δίσκων, παιχνιδιών, κλπ. Ελλείπει πλήρως οποιοσδήποτε συμπληρωματικός έλεγχος επί των παιγνίων αυτών στην Ελλάδα, στο βαθμό που εμπορευματοποιούνται νόμιμα στο έδαφος της ΕΕ.

[53.] Επίσης, μέσω του Internet, κάθε Έλληνας πολίτης μπορεί να παίξει τυχερά παιχνίδια, όπως πόκερ, ρουλέτα ή στοιχήματα σε ολόκληρο τον πλανήτη, με κίνδυνο τον εθισμό του σ'αυτά και την απώλεια του εισοδήματός του, με ότι αυτό συνεπάγεται για το κοινωνικό σύνολο.

[54.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ αδυνατούν, επομένως, να κατανοήσουν με ποιον τρόπο η Ελληνική Δημοκρατία προστατεύει κοινωνικά αγαθά όταν επιτρέπει την ελεύθερη εμπορευματοποίηση και χρήση τέτοιων παιχνιδιών, επιτρέπει την πρόσβαση σε τυχερά παιχνίδια στο Internet και διαδίδει ευρύτατα πλειάδα τυχερών παιγνίων του ΟΠΑΠ, αλλά επιβάλλει υπέρμετρους περιορισμούς (και εξοντωτικές ποινές στους παραβάτες) στα τεχνικά, αποκλειστικά ψυχαγωγικά, παίγνια.

2.5. Σύστημα προηγούμενης έγκρισης από τη ΓΕΠ αντίθετο στις αρχές της αναλογικότητας και της ασφάλειας δικαίου

[55.] Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 2, όπως αυτό προτείνεται να τροποποιηθεί, η εγκατάσταση, λειτουργία και διεξαγωγή των μηχανικών ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων στα πλαίσια επαγγελματικής δραστηριότητας, επιτρέπεται μόνο εφόσον το προϊόν: (i) έχει πιστοποιηθεί ως ψυχαγωγικό τεχνικό παίγνιο από τη ΓΕΠ ή (ii) ως τεχνικό παίγνιο από το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Παιγνίων του β.δ/τος 29/1971 ή (iii) εφόσον περιλαμβάνεται στον αναλυτικό κατάλογο χαρακτηρισμού και ταξινόμησης των παιγνίων που κατά την κρίση της μπορεί να συντάσσει η ΓΕΠ.

[56.] Η εξέταση, ο χαρακτηρισμός, η ταξινόμηση και η πιστοποίηση κάθε παιγνίου προϋποθέτουν, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, υποβολή αίτησης του ενδιαφερομένου κατασκευαστή, προμηθευτή, διανομέα ή καταστηματούχου, συνοδευόμενη από φάκελο μιας εξαντλητικά αναλυτικής παρουσίασης του προϊόντος. Η συγκέντρωση των απαιτούμενων στοιχείων συνιστά μία ιδιαίτερα χρονοβόρα και περίπλοκη διαδικασία, η διάρκεια της οποίας επαυξάνεται από τον χρόνο εξέτασης και έκδοσης τελικής απόφασης από την ΓΕΠ. Καθ'όλο αυτό το χρονικό διάστημα, η διάθεση του παιχνιδιού στο εμπόριο απαγορεύεται στην Ελλάδα.

[57.] Η ρύθμιση της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου αποπειράται να απλοποιήσει την εν λόγω διαδικασία στην περίπτωση παιγνίων τα οποία κυκλοφορούν νομίμως ως ψυχαγωγικά τεχνικά σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, την Τουρκία ή τις χώρες της ΕΖΕΣ. Προκύπτει, ωστόσο, από την διατύπωση της εν λόγω διάταξης ότι τα μηχανήματα αυτά εξακολουθούν να εξετάζονται, να χαρακτηρίζονται, να ταξινομούνται και να πιστοποιούνται από την ΓΕΠ, η οποία διατηρεί το απόλυτο δικαίωμα να ζητά επιπροσθέτως, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, οποιεσδήποτε άλλες «διευκρινίσεις ή πληροφορίες», οι οποίες ωστόσο παραμένουν εντελώς ασαφείς στο σχέδιο νόμου. Η επιπρόσθετη δυνατότητα της ΓΕΠ να ανακαλεί, κατά την παράγραφο 7, την έκδοση του πιστοποιητικού οποτεδήποτε διαπιστωθεί, υπό πλήρως απροσδιόριστες προϋποθέσεις, ότι δεν συντρέχουν οι λόγοι χορήγησης του, επιβεβαιώνει το γεγονός ότι η εθνική αυτή επιτροπή απολαμβάνει υπερβολική διακριτική ευχέρεια ως προς την λήψη τελικής απόφασης για τη διάθεση ενός μηχανήματος στην ελληνική αγορά αλλά και ως προς το χρόνο λήψης αυτής της απόφασης, καθώς με την απροσδιόριστη δυνατότητα ανάκλησης της χορήγησης του πιστοποιητικού αναιρούνται οι προθεσμίες (20ήμερη για ήδη εγκεκριμένα παίγνια στην ΕΕ/Τουρκία/ΕΖΕΣ και 60ήμερη για νέα παίγνια) που θεσπίζονται από τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 4.

[58.] Σημειώνεται ότι βάσει της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας οι προθεσμίες που τάσσονται στη διοίκηση έχουν «ενδεικτικό χαρακτήρα» και η διοίκηση μπορεί να εκδώσει την πράξη και μετά την παρέλευση αυτής της προθεσμίας, στο βαθμό που η σχετική διάταξη δεν προβλέπει ότι μετά την εκπνοή αυτής της προθεσμίας συνάγεται σιωπηρώς ότι η αίτηση έχει εγκριθεί. Επομένως, οι εν λόγω προθεσμίες δεν ισχύουν στην πράξη και η ΓΕΠ μπορεί να καθυστερεί αενάως την έγκριση του οποιουδήποτε μηχανήματος.

[59.] Η ως άνω περιγραφόμενη ευρύτατη διακριτική ευχέρεια της ΓΕΠ επιφέρει πλήρη ανασφάλεια δικαίου στους οικονομικούς συντελεστές που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ψυχαγωγικών παιγνίων, δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις χορήγησης και ανάκλησης του πιστοποιητικού της ΓΕΠ είναι νεφελώδεις και απροσδιόριστες.

[60.] Πέραν όμως του πιστοποιητικού της ΓΕΠ, για την διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων στα πλαίσια άσκησης επιτηδεύματος απαιτείται, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 του σχεδίου νόμου, η έκδοση άδειας από τον Δήμο ή την Κοινότητα, με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας μετά από προέγκριση της δημαρχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου.

[61.] Βάσει δε της διατύπωσης των διατάξεων του σχεδίου νόμου, η διακριτική ευχέρεια των Δήμων, Κοινοτήτων δημάρχων ή προέδρων Κοινότητας (μετά από προέγκριση της δημαρχιακής επιτροπής ή του κοινοτικού συμβουλίου) να παράσχουν την εν λόγω άδεια είναι απόλυτη. Συνάγεται ότι οι εν λόγω τοπικές αρχές ενδέχεται να απορρίψουν de facto την οποιαδήποτε εγκριτική απόφαση της ΓΕΠ. Η ρύθμιση αυτή επιτείνει υπέρμετρα την έλλειψη ασφαλείας δικαίου των οικονομικών συντελεστών εντός της ΕΕ και της ΕΖΕΣ, καθιστώντας έτσι αδύνατη την εμπορία και εκμετάλλευση τεχνικών ψυχαγωγικών παιγνίων στην Ελλάδα για οποιονδήποτε συνετό επιχειρηματία. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω μέτρα έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα με ποσοτικούς περιορισμούς επί των εισαγωγών, κατ'ευθεία παραβίαση του άρθρου 28 ΕΚ, χωρίς να υφίσταται (ή τουλάχιστον να επικαλείται από την Ελληνική Δημοκρατία) οποιαδήποτε αιτιολογία μεταξύ αυτών που προβλέπονται στο άρθρο 30 ΕΚ.

[62.] Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το νομοσχέδιο δυσχεραίνει υπέρμετρα τη διάθεση των ψυχαγωγικών τεχνικών μηχανημάτων στην ελληνική αγορά και αποτελεί συνεπώς σοβαρό εμπόδιο στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος. Απαιτώντας το χαρακτηρισμό κάθε ψυχαγωγικού τεχνικού παιγνίου από τη ΓΕΠ, η οποία διαθέτει υπέρμετρη διακριτική ευχέρεια προς τούτο, καθώς και την καταβολή τελών τα οποία δεν αντιστοιχούν στην παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας, το νομοσχέδιο εγκαθιδρύει ένα σύστημα προηγούμενης έγκρισης ευθέως αντικείμενο στο άρθρο 28 της Συνθήκης ΕΚ. Η εν λόγω ανασφάλεια δικαίου σε συνδυασμό με την αδικαιολόγητη διαφοροποίηση πολύ υψηλών τελών ανάλογα με τον πληθυσμό

της πόλης όπου εγκαθίστανται τα ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια περιορίζουν το διακοινοτικό εμπόριο έτι περαιτέρω.

[63.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ αντιλαμβάνονται ότι παρόμοιες, αν όχι πανομοιότυπες, αιτιάσεις είχε προβάλει η Επιτροπή και στην πρώτη γνωστοποίηση. Ως εκ τούτου, η δεύτερη γνωστοποίηση δεν επέφερε καμία απολύτως βελτίωση προς την κατεύθυνση της συμμόρφωσης της Ελληνικής Δημοκρατίας με το κοινοτικό δίκαιο σε συνέχεια της απόφασης στην υπόθεση C-65/05.

[64.] Από πάγια νομολογία των δικαστηρίων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προκύπτει ότι προϊόν, το οποίο νομίμως έχει τεθεί σε εμπορία σε ένα κράτος μέλος, πρέπει κατ' αρχήν να μπορεί να τεθεί σε εμπορία σε κάθε άλλο κράτος μέλος, χωρίς να υποβληθεί σε συμπληρωματικούς ελέγχους. Ήδη από την απόφαση *Cassis de Dijon* (C-120/78)⁶ το ΔΕΚ έθεσε τις βάσεις για την αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών κρίνοντας ότι κάθε προϊόν εισαγόμενο από άλλα κράτη μέλη πρέπει κατ' αρχήν να γίνεται δεκτό στην επικράτεια του εισάγοντος κράτους μέλους εφόσον έχει παραχθεί νομίμως, δηλαδή σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και τις διαδικασίες παραγωγής κράτους μέλους εξαγωγής, και έχει διατεθεί στην αγορά του τελευταίου. Το ΔΕΚ δήλωσε ακόμη σαφέστερα στην υπόθεση 25/88 ότι *«οι αρχές του κράτους εισαγωγής δεν έχουν πάντως το δικαίωμα να απαιτούν - εφόσον τούτο δεν είναι αναγκαίο - τεχνητές ή χημικές αναλύσεις ή εργαστηριακές μετρήσεις, όταν οι ίδιες αναλύσεις και μετρήσεις έχουν ήδη διενεργηθεί σε άλλο κράτος μέλος και τα αποτελέσματά τους είναι στη διάθεση των αρχών αυτών. Ο κανόνας αυτός αποτελεί ειδικότερη έκφραση της γενικότερης αρχής της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών»*.

[65.] Η αναλογικότητα των εθνικών ρυθμίσεων που συνιστούν σύστημα προηγούμενης εγκρίσεως για την εισαγωγή ενός εμπορεύματος στην αγορά ενός κράτους μέλους αποτέλεσε αντικείμενο εξέτασης στην απόφαση *Canal Satélite Digital v Administracion General del Estado*.⁷ Το Δικαστήριο όρισε στην εν λόγω απόφαση 4 κριτήρια τα οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη

⁶ Υπόθεση 120/78, Rewe-Zentral AG κατά Bundesmonopolverwaltung für Branntwein, απόφαση της 20 Φεβρουαρίου 1979, Συλλογή 1979, σελ. 00649.

⁷ Υπόθεση 390/99, Canal Satélite Digital SL κατά Administración General del Estado, απόφαση της 22 Ιανουαρίου 2002, Συλλογή 2002, σελ. I-00607.

προκειμένου να εκτιμηθεί ο σεβασμός της εθνικής νομοθεσίας προς την αρχή της αναλογικότητας.

[66.] Σύμφωνα με το **πρώτο κριτήριο**, «για να δικαιολογείται ένα σύστημα προηγούμενης διοικητικής εγκρίσεως, μολοντί παρεκκλίνει από θεμελιώδεις ελευθερίες, πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, μη εισάγοντα διακρίσεις και εκ των προτέρων γνωστά στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, κατά τρόπο που να περιορίζουν την άσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως των εθνικών αρχών προκειμένου αυτή να μην χρησιμοποιείται κατά τρόπο αυθαίρετο».

[67.] Το νέο νομοσχέδιο ορίζει στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 το σύνολο των δικαιολογητικών που πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στην αίτηση εξέτασης κάθε νέου παιγνίου, ενώ στην παράγραφο 3 ορίζονται απαιτούμενα δικαιολογητικά σε περίπτωση εξέτασης παιγνίου που προέρχεται από άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, την Τουρκία ή από κράτος της ΕΖΕΣ. Ωστόσο, τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν από τη ΓΕΠ κατά την εξέταση του κάθε παιγνίου παραμένουν εντελώς απροσδιόριστα, απονέμοντας έτσι παράνομη περαιτέρω διακριτική ευχέρεια στη ΓΕΠ.

[68.] Σύμφωνα δε με την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, «η ΓΕΠ δύναται να ζητήσει επιπροσθέτως και οιαδήποτε διευκρίνιση ή άλλη πληροφορία που σχετίζεται με το παίγνιο ή και την προσκόμιση δείγματος παιγνίου ή μέσου διεξαγωγής αυτού, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο για την ορθή διαμόρφωση της τελικής απόφασης». Στο βαθμό που τα εν λόγω παίγνια έχουν εγκριθεί προηγουμένως σε άλλο κράτος, η προσκόμιση περαιτέρω στοιχείων, τα οποία επίσης παραμένουν απροσδιόριστα, με σκοπό την «ορθή διαμόρφωση της τελικής απόφασης» παρέχουν παράνομη περαιτέρω διακριτική ευχέρεια στη ΓΕΠ, κατά παράβαση ευρέως εδραιωμένης νομολογίας του ΔΕΚ.

[69.] Σύμφωνα δε με το άρθρο 3 παρ. 4, η ΓΕΠ παρακολουθεί και μελετά όλο το πλαίσιο κατασκευής, διάθεσης και διενέργειας των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων και εισηγείται στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, μεταξύ άλλων, για τα ακόλουθα:

- Την έκδοση οδηγιών προς τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα καθώς και τον τρόπο βεβαίωσης και απόδειξης των παραβάσεων που τυχόν διαπιστώνονται κατά την

εγκατάσταση, λειτουργία και διενέργεια των παντός είδους παιγνίων επί των μηχανικών, ηλεκτρικών, ηλεκτρομηχανικών ή ηλεκτρονικών μέσων διενέργειάς τους.

- Τη λήψη των απαιτούμενων διοικητικών μέτρων στα πλαίσια της υφιστάμενης νομοθεσίας ή τη λήψη νομοθετικών μέτρων με την προετοιμασία και την σύνταξη σχετικών διατάξεων.
- Την έκδοση κανονισμών και αναλυτικών οδηγιών, για κάθε ζήτημα που αφορά στην εξειδίκευση και άσκηση όλων των πιο πάνω αρμοδιοτήτων, καθώς επίσης και τις τυχόν τροποποιήσεις, καταργήσεις, συμπληρώσεις και κωδικοποιήσεις των κανονισμών και οδηγιών αυτών.

[70.] Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι οι ρυθμιστικές αρμοδιότητες της ΓΕΠ παραμένουν εκτεταμένες και η διακριτική της ευχέρεια ως προς την λήψη αποφάσεων υπερβαίνει δυσανάλογα τον επιδιωκόμενο σκοπό της έγκρισης των εν λόγω παιγνίων. Οι ακριβείς παράμετροι των αρμοδιοτήτων της εθνικής αυτής επιτροπής απουσιάζουν πλήρως από το νέο νομοσχέδιο. Αντιθέτως, θεσπίζεται ένα πλέγμα ασαφών και δυσανάγνωστων διατάξεων που διόλου συμβάλλουν στην απλούστευση των διαδικασιών ελέγχου στο ενδοκοινοτικό εμπόριο.

[71.] Σύμφωνα με το **δεύτερο κριτήριο** της ως άνω νομολογίας του Δικαστηρίου, «δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρο θεσπισθέν από κράτος μέλος το οποίο, κατ' ουσίαν, εξυπηρετεί τον ίδιο σκοπό με τους ελέγχους που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών, είτε στο ίδιο κράτος είτε σε άλλο κράτος μέλος». Όπως ήδη υπογραμμίστηκε ανωτέρω, η εναλλακτική διαδικασία χαρακτηρισμού των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων που έχουν ήδη εγκριθεί σε άλλα κράτη μέλη επ' ουδενί συνιστά αυτόματη διαδικασία, ως όφειλε να είναι. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, η ΓΕΠ εξακολουθεί να υποβάλλει τα προς εισαγωγή μηχανήματα σε εξέταση και διατηρεί το δικαίωμα να ζητά επιπρόσθετες «διευκρινίσεις», παρακλύδοντας έτσι την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων εντός της Εσωτερικής Αγοράς κατά τρόπο δυσανάλογο.

[72.] Πράγματι, οι εν λόγω διατάξεις δεν προσδιορίζουν από ποιους οργανισμούς πρέπει να προέρχονται τα επιπρόσθετα αυτά στοιχεία. Απαιτείται δε στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 η προσκόμιση «επισημού εγγράφου» (ποιο είναι αυτό το έγγραφο και πότε είναι «επίσημο»;) από

τις αρχές του κράτους εξαγωγής (ποιες αρχές;) ότι το εν λόγω παίγνιο δεν μπορεί να μετατραπεί σε τυχερό.

[73.] Ακόμα κι αν δεχθεί κανείς ότι οι ως άνω διατάξεις είναι σύννομες, quod non, το κόστος των οποιονδήποτε περαιτέρω ελέγχων πρέπει να βαραίνει το ελληνικό δημόσιο και όχι την επιχείρηση που ζητά την έγκριση του μηχανήματος.

[74.] Περαιτέρω δε, στην παράγραφο του άρθρου 4 προβλέπεται ότι «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη της ΓΕΠ, μπορεί να απαγορευθεί η διάθεση, εγκατάσταση, λειτουργία και διεξαγωγής παιγνίων, εφόσον κριθεί ότι συντρέχουν λόγοι δημόσιας ασφάλειας». Οι λόγοι δημόσιας ασφάλειας, καθώς και άλλες περιστάσεις που δικαιολογούν τον περιορισμό στη διακίνηση εμπορευμάτων εντός της εσωτερικής αγοράς, προβλέπονται από το άρθρο 30 ΕΚ και η νεφελώδης αναφορά στη «δημόσια ασφάλεια» παρέλκει. Πράγματι, οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ διερωτώνται υπό ποιες προϋποθέσεις ένα ψυχαγωγικό παιχνίδι μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο στη δημόσια ασφάλεια. Η απροσδιόριστη και αναιτιολόγητη θέσπιση τέτοιων γενικών ρητρών στο σχέδιο νόμου δημιουργεί περαιτέρω ανασφάλεια δικαίου, η οποία είναι σαφέστατα αποτρεπτική για οποιαδήποτε επένδυση στην υπό κρίση επιχειρηματική δραστηριότητα, ιδιαίτερα όταν συνδυάζεται με την προαναφερθείσα δυσανάλογα μεγάλη διακριτική ευχέρεια που απολαμβάνει η ΓΕΠ.

[75.] Η δε δικαστική προστασία που δύναται να ζητήσει η επιχείρηση της οποίας αδικαιολόγητα ενδέχεται να περιοριστεί η δραστηριότητα, δεν αποτελεί ικανοποιητική θεραπεία των εν λόγω διατάξεων, καθώς η ελληνική δικαιοσύνη είναι εξαιρετικά αργή. Για να ολοκληρωθεί μία διοικητική δίκη στην Ελλάδα, από το Διοικητικό Πρωτοδικείο μέχρι το Συμβούλιο της Επικρατείας, απαιτούνται 5 έως 10 χρόνια. Στο διάστημα αυτό, είναι δεδομένο ότι η ενάγουσα επιχείρηση θα έχει παύσει τη δραστηριότητά της. Για τη δε εκδίκαση αγωγών αποζημίωσης, απαιτούνται παρόμοια χρονικά περιθώρια.

[76.] Τα μέλη των ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ έχουν ήδη υποστεί ανήκεστο βλάβη από την απαράδεκτη καθυστέρηση της Ελληνικής Δημοκρατίας να ευθυγραμμιστεί με την απόφαση στην υπόθεση C-65/05, δεδομένου ότι το νομοθετικό πλαίσιο για το οποίο καταδικάστηκε τότε η Ελληνική Δημοκρατία είχε θεσπιστεί το 2002. Έχουν παρέλθει από τότε 7 (!) χρόνια κατά τη διάρκεια των

οποίων οι εν λόγω επιχειρήσεις φυτοζωούν και οι προμηθευτές τους στην ΕΕ/Τουρκία/ΕΖΕΣ έχουν παύσει τις εξαγωγές προς την Ελλάδα.

[77.] Επιπλέον, ακόμη και μετά την διενέργεια της ως άνω περιγραφείσας εξέτασης εκ μέρους της ΓΕΠ, ο έλεγχος για την διενέργεια ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων δεν έχει λάβει τέλος. Η διενέργεια των παιγνίων αυτών στα πλαίσια επαγγελματικής δραστηριότητας υπόκειται στην έκδοση νέας άδειας από τον δήμο ή την κοινότητα, η οποία στην ουσία εξετάζει την ύπαρξη του πιστοποιητικού της ΓΕΠ και την πλήρωση πλήθους άλλων προϋποθέσεων, οι οποίες πρόκειται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 2 να καθοριστούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής. Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ διερωτώνται ποια είναι η αρμοδιότητα των Υπουργών Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής στη διαδικασία έγκρισης μηχανημάτων. Το μόνο αποτέλεσμα αυτής της διάταξης είναι η εισαγωγή σημαντικότερων γραφειοκρατικών και διοικητικών περιορισμών στην έγκριση των εν λόγω μηχανημάτων, οι οποίοι αποτελούν μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς στις εισαγωγές.

[78.] Πράγματι, ένας εξαγωγέας τέτοιων μηχανημάτων θα προτιμήσει να επενδύσει σε άλλο κράτος μέλος και όχι στην Ελλάδα, στο βαθμό που η εγκατάσταση των μηχανημάτων του θα υπόκειται σε υπέρμετρα επαχθείς όρους διοικητικής έγκρισης (πολλά Υπουργεία, Δήμοι και Κοινότητες), υψηλότατα τέλη που δεν ανταποκρίνονται στην οικονομική απόδοση του μηχανήματος, υπέρμετρη διακριτική ευχέρεια της ΓΕΠ και δυνατότητα ανάκλησης της έγκρισης υπό αδιευκρίνιστους όρους, σε συνδυασμό με την υπέρμετρη κωλυσιεργία της ελληνικής διοικητικής δικαιοσύνης. Περαιτέρω δε, η έκδοση και διάτηρηση της έγκρισης αυτής εξαρτάται από την καταβολή υψηλών ετήσιων συνδρομών για κάθε μηχανήμα, εγκαθιστώντας ουσιαστικά ένα καθεστώς μόνιμου ελέγχου επί της συγκεκριμένης επαγγελματικής δραστηριότητας, παρότι τα εν λόγω παίγνια θα έχουν ήδη χαρακτηριστεί από την ΓΕΠ ως ψυχαγωγικά τεχνικά.

[79.] Σύμφωνα με το τρίτο κριτήριο της απόφασης *Canal Satellite*, «*διαδικασία προηγούμενης εγκρίσεως είναι αναγκαία μόνον αν ο εκ των υστέρων έλεγχος θεωρηθεί ότι διενεργείται πολύ αργά για να διασφαλίζει πραγματικά την αποτελεσματικότητά του και να επιτρέπει την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου*». Εν προκειμένω, οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ

θεωρούν ότι οι ελληνικές αρχές θα μπορούσαν να δώσουν προτεραιότητα σε σαφέστερα και λιγότερο περιοριστικά για το ενδοκοινοτικό εμπόριο μέτρα. Ο μηχανισμός αυστηρών και επανειλημμένων προληπτικών ελέγχων που εγκαθιδρύεται με το γνωστοποιηθέν νομοθέτημα δεν δικαιολογείται για ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια. Ο κίνδυνος μετατροπής τους σε τυχερά παίγνια και οι απροσδιόριστες κοινωνικής φύσης συνέπειες που οι ελληνικές αρχές δηλώνουν ότι φοβούνται μπορούν να αποσοβηθούν με εναλλακτικές μορφές ελέγχου. Τέτοιες εύλογες και μη χρονοβόρες ρυθμίσεις ελλείπουν πλήρως από το προτεινόμενο νομοσχέδιο.

[80.] Τέλος, σύμφωνα με το τέταρτο κριτήριο του Δικαστηρίου «*πρέπει να τονιστεί ότι η διαδικασία προηγούμενης εγκρίσεως εμποδίζει, καθόλη τη διάρκειά της, πλήρως και γενικώς, τους επιχειρηματίες να θέσουν σε εμπορία τα εν λόγω προϊόντα και υπηρεσίες. Επομένως, για να συνάδει προς τις θεμελιώδεις αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, η διαδικασία αυτή δεν πρέπει, λόγω της διάρκειάς της, του ύψους των εξόδων που συνεπάγεται ή μιας ανακριβούς τηρήσεως των προϋποθέσεων που πρέπει να πληρούνται, να αποτρέπει τους ενδιαφερομένους φορείς να εξακολουθήσουν το σχέδιό τους*». Η απαίτηση του προτεινόμενου νομοσχεδίου να υποβάλλονται όλα τα ψυχαγωγικά τεχνικά μηχανήματα σε μια δαπανηρή (για τον αιτούντα!) και χρονοβόρα διαδικασία προηγούμενης εγκρίσεως αποτελεί προφανέστατο αντικίνητρο στα οποιαδήποτε σχέδια των οικονομικών φορέων για την εισαγωγή και την εγκατάσταση παιγνίων στην ελληνική αγορά. Η διάρκεια δε αυτού του συστήματος προηγούμενης εγκρίσεως επιμηκύνεται αφενός λόγω του πλήθους στοιχείων που πρέπει να συγκεντρωθούν και να επισυναφθούν στον φάκελο αίτησης για την εξέταση του μηχανήματος από την ΓΕΠ, όπως ορίζει η παράγραφος 2 του άρθρου 4. Περαιτέρω, η ΓΕΠ διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει οποιοσδήποτε περαιτέρω πληροφορίες ή διευκρινίσεις, επαυξάνοντας το χρονικό διάστημα κατά το οποίο το υπό κρίση μηχάνημα δεν μπορεί να τεθεί σε κυκλοφορία.

[81.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ επαναλαμβάνουν ότι βάσει του ελληνικού δικαίου οι προθεσμίες που τάσσονται στη διοίκηση έχουν «ενδεικτικό χαρακτήρα» και η διοίκηση μπορεί να εκδώσει την πράξη και μετά την παρέλευση αυτής της προθεσμίας, στο βαθμό που η σχετική διάταξη δεν προβλέπει ότι μετά την εκπνοή αυτής της προθεσμίας συνάγεται σιωπηρώς ότι η αίτηση έχει εγκριθεί.

[82.] Επιπλέον, η απαίτηση για την έκδοση άδειας από τον εκάστοτε δήμο ή κοινότητα εμπλέκει τους καταστηματαρχες κέντρων διεξαγωγής ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων σε επιπρόσθετες γραφειοκρατικές διαδικασίες, ενώ η υποχρέωσή τους στην καταβολή ετησίου τέλους ανά μηχανήμα, ανεξαρτήτως της οικονομικής απόδοσης αυτού, αποτελεί έναν ιδιαίτερα δαπανηρό μηχανισμό ελέγχου, ο οποίος ενδέχεται να αποβεί δυσβάσταχτος σε περιπτώσεις όπου τα μηχανήματα δεν αποδίδει οικονομικά λόγω περιορισμένης χρήσης του από το κοινό.

2.5. Τέλη δυσανάλογα προς την παρεχόμενη υπηρεσία

[83.] Για την εξέταση και τον χαρακτηρισμό των παιγνίων επιβάλλεται καταβολή τελών τα οποία ανέρχονται σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 4 σε 2.000 ευρώ. Τα εν λόγω τέλη δεν αντιστοιχούν στην παροχή οποιασδήποτε υπηρεσίας. Είναι δε υπέρμετρα, καθώς η οικονομική εκμετάλλευση του κάθε μηχανήματος δεν αποφέρει αρκετά έσοδα ώστε η διαδικασία αδειοδότησής του και μόνο να δικαιολογεί τέλη 2.000 Ευρώ.

[84.] Για την έκδοση δε και τη διατήρηση σε ισχύ της άδειας, καταβάλλεται κατ'έτος τέλος υπέρ του Δημοσίου, αποκαλούμενο «Τέλος Διενέργειας Ψυχαγωγικών Τεχνικών Παιγνίων». Το τέλος αυτό επιβάλλεται για κάθε ως άνω εγκεκριμένο μηχανήμα και κυμαίνεται μεταξύ 100 και 800 ευρώ, ανάλογα με τον πληθυσμό της πόλης, ενώ σε περίπτωση μη καταβολής του επιβάλλεται πρόστιμο το οποίο ανέρχεται στο πενταπλάσιο του αναλογούντος τέλους.

[85.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ υποστηρίζουν ότι δεν δικαιολογείται τα εν λόγω τέλη να υπολογίζονται βάσει του πληθυσμού της πόλης όπου εγκαθίσταται κάθε μηχανήμα. Πράγματι, ένα κατάστημα παιγνίων στην Αθήνα δεν πρόκειται να συγκεντρώσει οκταπλάσιο κοινό από ένα αντίστοιχο κατάστημα της επαρχίας. Ούτε συνάγεται ότι ο πληθυσμός των μεγάλων πόλεων θα ψυχαγωγείται συχνότερα στα εν λόγω μηχανήματα. Η επιβολή των διοικητικών αυτών τελών αποτελεί επομένως σημαντικότερο αντικίνητρο για την εγκατάσταση μηχανημάτων σε μεγάλες πόλεις. Αξιοσημείωτο είναι δε το ότι σύμφωνα με στοιχεία που διαθέτουν οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ τα τέλη διενέργειας τεχνικών ψυχαγωγικών παιχνιδιών σε άλλα κράτη μέλη ανέρχονται μόνο σε 50 Ευρώ.

[86.] Επιπρόσθετα, τα εν λόγω τέλη δεν συνδέονται με την οικονομική απόδοση του κάθε μηχανήματος (φορολογία βάσει του εισοδήματος). Συγκεκριμένα, όλα τα μηχανήματα που βρίσκονται εγκατεστημένα σε ένα κατάστημα δεν προσελκύουν τον ίδιο αριθμό χρηστών, ούτε λειτουργούν και αποδίδουν κέρδος τις ίδιες ώρες. Το παρόν νομοσχέδιο δεν λαμβάνει υπόψη αυτές τις οικονομικά σημαντικές παραμέτρους. Ως εκ τούτου, τα επιβαλλόμενα τέλη επιβαρύνουν δυσανάλογα τη διανομή και εγκατάσταση των μηχανημάτων σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια, καθώς και συνολικά την άσκηση της εν λόγω επιχειρηματική δραστηριότητα.

3. Οι δεδηλωμένες ταμειευτικές προθέσεις της ελληνικής Κυβέρνησης

[87.] Όπως ενδεχομένως γνωρίζει η Επιτροπή, η ελληνική Κυβέρνηση έχει πρόσφατα δηλώσει κατ'επανάληψη ότι προτίθεται να απελευθερώσει την εγκατάσταση ψυχαγωγικών τεχνικών παιχνίγων στην Ελλάδα (εξ'ου και οι δύο γνωστοποιήσεις στην Επιτροπή) και ότι από την απελευθέρωση αυτή προσδοκά να αποσπάσει δημόσια έσοδα της τάξης των 200-500 εκατομμυρίων Ευρώ. Οι δηλώσεις αυτές της κυβέρνησης έλαβαν χώρα στο πλαίσιο των μέτρων που προτίθεται να λάβει για τη μείωση των ελλειμμάτων της ελληνικής οικονομίας.

[88.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ διερωτώνται όμως με ποιον τρόπο θα αποσπάσει η ελληνική Κυβέρνηση τέτοια υπέρογκα ποσά, στο βαθμό που προτίθεται να επιβάλει ένα ασφυκτικό, δυσανάλογα επαχθές, διοικητικό πλαίσιο αδειοδότησης και τέλη τα οποία δεν ανταποκρίνονται στην απόδοση του κάθε μηχανήματος.

[89.] Το προτεινόμενο νομοσχέδιο συνεπάγεται οικονομικές επιβαρύνσεις για τους ενδιαφερόμενους που καθιστούν αυτή την δραστηριότητα μη επικερδή. Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ θεωρούν, επομένως, ότι μια τέτοια εθνική νομοθεσία δυσχεραίνει την άσκηση των δικαιωμάτων τόσο των κατασκευαστών μηχανημάτων παιχνίγων άλλων κρατών μελών που επιθυμούν να εισάγουν τα εμπορεύματά τους στην Ελλάδα, όσο και των επιχειρηματιών που σχεδιάζουν να εγκατασταθούν στην Ελλάδα με σκοπό την παροχή των υπηρεσιών που σχετίζονται με την εκμετάλλευση των ψυχαγωγικών τεχνικών παιχνίγων.

4. Η μη τήρηση της διαδικασίας προηγούμενης δημόσιας διαβούλευσης

[90.] Επί του προτεινομένου (δεύτερου) νομοσχεδίου, δεν τηρήθηκε καμία διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης κατά τη διάρκεια της σύνταξής του, αντίθετα προς τις επιταγές της Επιτροπής στην Απιολογημένη Γνώμη της του Αυγούστου 2008.

[91.] Η δημόσια διαβούλευση έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς υπό το ελληνικό δίκαιο οι ιδιώτες δεν μπορούν να προσβάλουν τη νομιμότητα των νόμων ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Μόνο εμμέσως μπορεί να προσβληθεί η νομιμότητας διατάξεων του νόμου, αφού πρώτα επιβληθούν στην επιχείρηση ή το φυσικό πρόσωπο που υπόκειται στις διατάξεις του νόμου οι ποινικές και διοικητικές κυρώσεις που αυτός προβλέπει. Στη συνέχεια, μπορεί ο ενδιαφερόμενος να προσβάλει τις εν λόγω ποινές στη διοικητική δικαιοσύνη και να ζητήσει από το δικαστή να εξετασθεί παρεμπιπτόντως τόσο η συνταγματικότητα όσο και η συμβατότητα των σχετικών διατάξεων με το κοινοτικό δίκαιο. Αυτή η διαδικασία είναι ιδιαίτερα χρονοβόρα και οικονομικά/επιχειρηματικά εξοντωτική για τον ενδιαφερόμενο. Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ αντιλαμβάνονται πλήρως τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή ζήτησε από την Ελληνική Δημοκρατία να προβεί σε διαβούλευση και δεν δέχεται ότι η παρωδία διαβούλευσης που έλαβε χώρα ανταποκρίνεται στην εντολή της Επιτροπής.

[92.] Όντως, κατόπιν αρνήσεως του αρμόδιου Υπουργού, Υφυπουργού ή ανώτερου αξιωματούχου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών να συναντηθεί με την Ομοσπονδία Συλλόγων Ηλεκτρονικών Παιχνιδιών Ελλάδος, η εν λόγω Ομοσπονδία παραπέμφθηκε στην Επιτροπής Εποπτείας & Ελέγχου Τυχερών Παιχνιδιών («ΕΕΕΤΠ»), με τον Πρόεδρο της οποίας, κ. Ζαχαρόπουλο, είχε μία σύντομη συνάντηση. Αυτή ήταν και η μόνη διαβούλευση που έλαβε χώρα πριν τη δεύτερη γνωστοποίηση.

[93.] Σε συνέχεια της σύντομης αυτής συνάντησης την 8.12.08, η «ΟΣΗΠΕ» υπέβαλε την 8 Ιανουαρίου 2009 στον κ. Ζαχαρόπουλο μνημόνιο στο οποίο συνόψιζε τις θέσεις της επί του νομοσχεδίου που προετοιμαζόταν την εποχή εκείνη (και το οποίο γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή λίγους μήνες αργότερα). Το μνημόνιο αυτό παρατίθεται ως **Παράρτημα 3**. Με το μνημόνιό της, η ΟΣΗΠΕ τόνιζε το γεγονός ότι υπό καθεστώς χρονικής πίεσης και χωρίς να

Κ. Χρήστο Κυριατζή
Ευρωπαϊκή Επιτροπή
DG ENTR

εξετασθεί το νομοθετικό πλαίσιο που επικρατεί σε άλλα κράτη μέλη, όπως η Ιταλία, η Γερμανία, η Ισπανία ή η Μ. Βρετανία, δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί συγκροτημένη διαβούλευση. Υπέβαλε δε στον κ. Ζαχαρόπουλο τις προτάσεις της για το νέο νόμο, σε ότι αφορά τα ψυχαγωγικά τεχνικά παίγνια και τα παίγνια περιορισμένου οφέλους. Επισήμαινε δε τον κίνδυνο αποσπασματικής ή μερικής ρύθμισης, η οποία δεν θα οδηγούσε σε επίλυση του προβλήματος αλλά τη μεγιστοποίησή του.

[94.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ εκφράζουν τις σοβαρές επιφυλάξεις τους ως προς την αρμοδιότητα της εν λόγω Επιτροπής στον χειρισμό του ζητήματος των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων. Μία Επιτροπή της οποίας πρωταρχικό καθήκον συνιστά, σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν.3229/04, η παρακολούθηση και ο έλεγχος των καζίνο και κάθε τυχερού παιχνιδιού δεν αποτελεί τον αρμόδιο συνομιλητή για την διεξαγωγή δημόσιας διαβούλευσης που θα διευκολύνει ουσιαστικώς την νομοθετική ρύθμιση των ψυχαγωγικών τεχνικών παιχνιδιών. Περαιτέρω επιφυλάξεις εκφράζονται ως προς την ίδια την λειτουργία και το έργο της συγκεκριμένης επιτροπής, η οποία φέρεται να μην έχει συνεδριάσει ποτέ.

[95.] Καμία απολύτως από τις προτάσεις της ΟΣΗΠΕ δεν έγινε εν τέλει δεκτή από την Ελληνική Δημοκρατία. Το αποτέλεσμα αυτής της αναποτελεσματικής και ερασιτεχνικής διαβούλευσης είναι η γνωστοποίηση του νέου νομοσχεδίου, βάσει του οποίου οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ υποστηρίζουν ότι η Ελληνική Δημοκρατία δεν ευθυγραμμίζεται με την απόφαση του ΔΕΚ στην υπόθεση C-65/05 ή με την Εμπειριστατωμένη Γνώμη της Επιτροπής του Αυγούστου 2008.

[96.] Επιπρόσθετα, η μη τήρηση ουσιαστικής προηγούμενης διαβούλευσης δεν συνιστά τη μόνη ένδειξη της απροθυμίας των ελληνικών αρχών για συνεργασία με τον κλάδο επαγγελματιών των ηλεκτρονικών παιχνιδιών. Συγκεκριμένα, στο νέο νομοσχέδιο καταργείται η ρύθμιση με την οποία εκπρόσωπος των εργαζομένων αποτελούσε μέλος της ΓΕΠ και στην θέση του, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 2, ορίζεται πλέον ως μέλος υπάλληλος της Διεύθυνσης Προστασίας της Οικογένειας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ως εκ τούτου, η εκπροσώπηση των ενδιαφερομένων από την λειτουργία και δράση της εν λόγω επιτροπής απαλείφεται και μένουν απροστάτευτα τα δικαιώματα και οι θέσεις των επαγγελματιών που πλήττονται άμεσα από τις αποφάσεις της ΓΕΠ.

5. Ερωτήσεις επί του προτεινόμενου νομοσχεδίου στην Ελληνική Βουλή

[97.] Την 13 Μαρτίου 2009, η βουλευτής του ελληνικού Κοινοβουλίου, κα Λούκα Κατσέλη, υπέβαλε ερώτηση στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών και τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης επί της σχεδιαζόμενης αλλαγής του νομικού πλαισίου που αφορά τη λειτουργία ψυχαγωγικών παιγνίων. Η βουλευτής ρώτησε σε ποιες νομοθετικές ενέργειες θα προβούν προκειμένου να υπάρξει εναρμόνιση της εθνικής μονοθεσίας με το κοινοτικό δίκαιο και να αποτραπεί η επιβολή προστίμου από το ΔΕΚ καθώς και ποια ηλεκτρονικά εργαλεία θα χρησιμοποιήσει η κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της συνεχούς απώλειας εσόδων του ελληνικού δημοσίου από τη λειτουργία διαδικτυακών παιγνίων. Παρόμοια ερώτηση επί του προτεινόμενου νέου νομοσχεδίου κατέθεσε και ο βουλευτής κ. Μαυρουδής Βορίδης. Οι ερωτήσεις αυτές και η απάντηση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών παρατίθενται ως **Παράρτημα 4.**

[98.] Στην απάντησή του στην κα Κατσέλη, ο κ. Υπουργός επισυνάπτει δύο έγγραφα των υπηρεσιών του Υπουργείου του (i) της Γ.Γ. φορολογικών και τελωνειακών θεμάτων και (ii) της Γ.Δ. Οικονομικής Πολιτικής. Στο δεύτερο εν λόγω έγγραφο, η υπηρεσία του Υπουργείου απαντά μεταξύ άλλων ότι τα διαδικτυακά παίγνια απαγορεύονται πλήρως στην Ελλάδα, όπως συμβαίνει και σε άλλα κράτη μέλη (Κύπρος, Γερμανία, Ολλανδία, Πολωνία). Η απάντηση αυτή είναι ανακριβής, καθώς τέτοια καθολική απαγόρευση δεν υφίσταται στα αναφερόμενα κράτη μέλη.

[99.] Οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ εφιστούν την προσοχή της Επιτροπής στην ως άνω ανακρίβεια και τη γενικότερη παραπληροφόρηση, ή ελλιπή προετοιμασία, εκ μέρους των ελληνικών αρχών κατά την επεξεργασία του προτεινόμενου νομοσχεδίου.

5. Συμπέρασμα και αίτημα ακρόασης

[100.] Εκ των ανωτέρω εκτεθέντων, συνάγεται ότι το προτεινόμενο νομοσχέδιο περιλαμβάνει σωρεία διατάξεων που παραβιάζουν τη Συνθήκη. Επιβάλλει περιορισμούς στην ελευθερία κυκλοφορία εμπορευμάτων, την ελευθερία εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών, οι οποίοι είναι δυσανάλογοι προς τον επιδιωκόμενο σκοπό κατά παράβαση των άρθρων 28 ΕΚ, 43 ΕΚ και 49 ΕΚ. Οι περιορισμοί αυτοί παραβιάζουν επίσης τις γενικές αρχές της αναλογικότητας και της

Κ. Χρήστο Κυριατζή
Ευρωπαϊκή Επιτροπή
DG ENTR

ασφαλείας δικαίου, όπως αυτές εκφράζονται στο κοινοτικό δίκαιο και τη νομολογία των Δικαστηρίων των ΕΚ.

[101.] Ως εκ τούτου, οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ υποστηρίζουν ότι το προτεινόμενο νομοσχέδιο πρέπει να απορριφθεί από την Επιτροπή.

[102.] Τέλος, με την παρούσα, οι ΣΕΚΕΠ/ΣΤΕΗΛΠΕ ζητούν μία ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής εντός των ερχομένων ημερών, κατά την οποία μπορούν να συζητηθούν τα ως άνω επιχειρήματα με εκπροσώπους των αρμοδίων υπηρεσιών της DG ENTR της Επιτροπής.

Με τιμή,

Βασίλης Ακριτίδης

Δικηγόρος

Κοιν. Κ. Γιάννο Τόλια

Συν.